

STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA 2023

Systém státní sociální podpory je upraven zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

Pojem státní sociální podpory označuje dávky, poskytované osobám (rodinným příslušníkům) ve společensky uznaných sociálních situacích, kdy stát prostřednictvím jejich vyplacení z části přebírá spoluzodpovědnost za vzniklou sociální situaci.

V rámci systému státní sociální podpory jsou poskytovány dávky: přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné, pohřebné, peněžitá pomoc v mateřství, otcovská dovolená, podpora v nezaměstnanosti, příspěvek na dojíždění, příspěvek na péči a dávky v hmotné nouzi.

1. Přídavek na dítě

K čemu slouží přídavek na dítě

Jde o dlouhodobou finanční pomoc rodinám s nízkými příjmy. Přídavek na dítě pomáhá rodině krýt náklady, spojené s výchovou a výživou nezaopatřeného dítěte.

Kdo má nárok na přídavek na dítě

Nárok na přídavek na dítě mají rodiny, jejichž rozhodný příjem je nižší než **3,4násobek** životního minima. Dávky lze při splnění podmínek čerpat až do věku 26 let potomka.

Výše přídavku na dítě

V případě, že má alespoň jeden z rodičů příjem ze zaměstnání, podnikání nebo pobírá podporu nahrazující příjem, měsíční výše příspěvku je na dítě do 6 let 1 330 Kč, na dítě od 6 do 15 let 1 470 Kč a na potomka od 15 do 26 let je 1 580 Kč.

Rodiče **bez příjmu** mají nárok na přídavek za dítě do 6 let ve výši 830 Kč, za dítě od 6 do 15 let 970 Kč a za potomka od 15 do 26 let 1 080 Kč.

2. Rodičovský příspěvek

K čemu slouží rodičovský příspěvek

Rodičovský příspěvek pomáhá rodičům vypořádat se s vyššími náklady po narození dítěte.

Kdo má nárok na rodičovský příspěvek

Nárok má každý rodič, který se po celý měsíc osobně, řádně a celodenně stará o nejmladší dítě v rodině. Dítě i rodič musí mít trvalé bydliště i místo pobytu v České republice.

Výše rodičovského příspěvku

Rodičovský příspěvek navazuje na peněžitou pomoc v mateřství, maximální výše rodičovského příspěvku činí **300 000 Kč**, rodiny s dvojčaty či trojčaty dostávají **450 000 Kč**.

Příspěvek lze vyčerpat nejméně 6 měsíců, nejdéle do 4 let věku dítěte, výše příspěvku záleží na výši příjmů rodičů. Příspěvek se počítá z příjmu jednoho z rodičů ke dni narození dítěte. Pokud ho je možné stanovit u obou rodičů, počítá se ten vyšší. Měsíční výše však stále nebude moci být vyšší než 70 % vyměřovacího základu (zjednodušeně se jedná o hrubý měsíční příjem). Stanovení výše příspěvku a doba čerpání se řídí podle těchto podmínek:

- Celkovou výši rodičovského příspěvku je možné vybrat nejméně v 6 (šesti) měsících.
Horní hranicí výše měsíčního rodičovského příspěvku je peněžitá pomoc v mateřství, na kterou měl rodič nárok.
- Žádost o změnu výše rodičovského příspěvku může být podána maximálně jednou za 3 měsíce. Změna se provádí podáním formuláře Volba výše rodičovského příspěvku na příslušném úřadě.

3. Příspěvek na bydlení

K čemu slouží příspěvek na bydlení

Stát prostřednictvím příspěvku na bydlení pomáhá rodinám s nízkými příjmy hradit jejich náklady na bydlení.

Kdo má nárok na příspěvek na bydlení

Pro vyplácení dávek příspěvku na bydlení je nutné splnit dvě základní podmínky: náklady na bydlení rodiny žadatele musejí přesahovat **30 %** jejich příjmů a zároveň nesmí být vyšší než státem definované v daném městě.

Výše příspěvku na bydlení

Stát proplácí rozdíl mezi **30 %** příjmů a normativními náklady na bydlení v daném městě.

4. Porodné

K čemu slouží porodné

Porodné slouží jako jednorázový příspěvek rodinám s nižšími příjmy při narození prvního a druhého dítěte.

Kdo má nárok na porodné

Rodiny s nižšími příjmy než **2,7násobek** jejich životního minima.

Výše porodného

Příspěvek je jednorázový. U prvního dítěte činí **13 000 Kč**, u druhého dítěte **10 000 Kč** a při narození dvojčat **23 000 Kč**.

5. Pohřebné

K čemu slouží pohřebné

Pohřebné pomáhá příjemci finanční pomoci pokrýt náklady na pohřeb zemřelého.

Kdo má nárok na pohřebné

Nárok na pohřebné má osoba, která vypraví pohřeb nezaopatřenému dítěti nebo rodiči takového dítěte.

Výše pohřebného

Pohřebné je vypláceno jednorázově v částce **5 000 Kč**.

6. Peněžitá pomoc v mateřství (mateřská)

K čemu slouží mateřská

Peněžitá pomoc v mateřství, spíše známá jako mateřská, má vynahradit buď příjem matky v období před porodem a těsně po něm, nebo příjem otce při výchově dítěte.

Kdo má nárok na mateřskou

Hlavní podmínkou je účast žadatelky na nemocenském pojištění.

Výše mateřské

Výše příspěvku se odvíjí od výše příjmů žadatele.

Např.: maminka s předchozím hrubým příjmem ve výši **20 000 Kč** měsíčně bude pobírat mateřskou **13 830 Kč**, kdežto maminka s **30 000 Kč** má nárok na mateřskou ve výši **20 730 Kč**.

7. Otcovská dovolená

K čemu slouží otcovská dovolená

Otcovská dovolená neboli otcovská poporodní péče je určena pro všechny čerstvé tatínky, kteří chtějí zůstat s partnerkou a novorozěným dítětem na dva týdny doma.

Kdo má nárok na otcovskou dovolenou

Na dávku otcovské poporodní péče mají nárok zaměstnanci a OSVČ, kteří si platili nemocenské pojištění nejméně po dobu 3 měsíců. Dávku si mohou nárokovat také pěstouni, poručníci a adoptivní rodiče, kteří převzali dítě do péče, pokud dítě ke dni převzetí do péče nedosáhlo 7 let věku.

Výše příspěvku

Žadatel dostane stejně jako matka na mateřské 70 % redukováného denního vyměřovacího základu. Kalkulačka pro přesný výpočet otcovské je dostupná na [webu Ministerstva práce a sociálních věcí](#).

8. Podpora v nezaměstnanosti

K čemu slouží podpora v nezaměstnanosti

Podporou v nezaměstnanosti stát krátkodobě pomáhá občanům, kteří se ocitli bez práce.

Kdo má nárok na podporu v nezaměstnanosti

Podporu v nezaměstnanosti mohou získat pouze žadatelé, kteří mají bydliště na území ČR, nepobírají starobní důchod a během posledních 2 (dvou) let platili důchodové pojištění v délce alespoň 12 měsíců.

Výše podpory v nezaměstnanosti

Výše podpory v nezaměstnanosti se odvíjí od průměrného měsíčního výdělku. Maximální výše podpory v roce 2023 je **22 788 Kč** měsíčně.

9. Příspěvek na dojíždění

K čemu slouží příspěvek na dojíždění

Příspěvek je určen nezaměstnaným, kteří jsou vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání na Úřadu práce. Smyslem příspěvku je pomoci získat jim práci.

Kdo má nárok na příspěvek na dojíždění

Žadatelé musejí splnit několik podmínek, mimo jiné být v evidenci Úřadu práce alespoň 5 měsíců, nebo přijít o práci v důsledku hromadného propouštění.

Výše příspěvku na dojíždění

Výše příspěvku se odvíjí od dojezdové vzdálenosti, horní hranice je stanovena na **3 500 Kč**.

10. Příspěvek na péči

K čemu slouží příspěvek na péči

Příspěvkem na péči stát pomáhá zajistit komfort osobám s nepříznivým zdravotním stavem.

Kdo má nárok na příspěvek na péči

Nárok na příspěvek na péči mají osoby, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadují pomoc jiné osoby. Stav žadatele posuzuje Úřad práce a Správa sociálního zabezpečení.

Výše příspěvku na péči

Výše příspěvku se odvíjí od stupně závislosti a věku žadatele. S výjimkou úplné závislosti platí, že žadatelé do 18 let mají nárok na vyšší příspěvek.

11. Dávky v hmotné nouzi: Mimořádná okamžitá pomoc

K čemu slouží

Při výpadku pravidelných příjmů je možné žádat o dávky pomoci v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení.

Kdo má nárok

Na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení je nárok v případě, že celkový příjem domácnosti klesne pod životní minimum, nebo pokud žadatelům po uhrazení nákladů na bydlení nezůstane ani životní minimum.

Pokud žadatel o dávku nemá vlivem krizových opatření peníze ani na základní potřeby a jeho sociální a majetkové poměry mu neumožňují překonat nepříznivou situaci, ve které se ocitl v důsledku vydaných opatření proti šíření koronaviru, může na Úřadu práce požádat o mimořádnou okamžitou pomoc, a to i v případě, že jeho příjem neklesl pod hranici životního minima.

Zdroj: MPSV ČR

Luděk Šebrle, analytik rozborář

JUDr. Petr Večeř, vedoucí SPO OSŽ-ústředí